

1998

Tiếng lòng

Thơ Nguyễn Hữu Đàm

Tủ sách gia đình

Home
12/29/1998

Lời giới thiệu

Ông Nguyễn Hữu Đàm sinh ngày 3 tháng 4 năm Ất sửu -1925 tại làng Bồng Phúc* - xã Ân phú-huyện Hương Sơn** - Tỉnh Hà Tĩnh trong một gia đình nông dân có truyền thống nho học từ nhiều đời. Trước cách mạng ông có theo học chữ Hán, sau đó bỏ học chữ Hán và chuyển sang học quốc ngữ , khi thi đậu yếu lược chuyển sang học tiểu học ở trường

Pháp-Việt , tốt nghiệp tiểu học đi vào Tây - Nguyên sinh sống cùng gia đình người chị gái tại tỉnh Đắk - Lắc . Năm 1943-1944 theo giới thiệu của người anh rể, ông đến làm thư ký cho chủ đồn điền người Pháp tên là Mô-ry và tháng 8 năm 1945 tham gia thanh niên đấu tranh giành chính quyền ở thị xã Ban-Mê-Thuột ,sau đó về quê tham gia phong trào Thanh niên cứu quốc.

Năm 1947 , ông thi vào trường Học đồ Liên khu 4, sau khi tốt nghiệp được bổ sung vào chiến trường Bình-Trị-Thiên tham gia chiến đấu chống Pháp bảy năm - khi hòa bình lập lại ông chuyển ngành về công tác tại ty Tài chính tỉnh Hà Tĩnh, sau đó chuyển sang ty Công nghiệp rồi về Ủy ban Kế hoạch tỉnh và công tác trong Ủy ban kế hoạch tỉnh nhà cho đến khi nghỉ hưu năm 1979, với chức Trưởng phòng vật tư .

Sinh ra và lớn lên giữa hai chế độ xã hội khác nhau - ông đã trực tiếp đi làm thuê cho chủ thực dân người Pháp, tham gia cách mạng , cầm súng chiến đấu cứu Quốc và làm người cán bộ quản lý ở cấp tỉnh - với cay ngọt của cuộc đời, ông được chứng kiến sự đổi thay của xã hội, cho nên lòng mến yêu Tổ quốc,

Quê hương , Gia đình và yêu cuộc sống tự do mà Đảng và Bác Hồ đưa lại cho người dân Việt Nam và cho chính bản thân ông.

Cuộc đời ông với con đường tự học là chính, nhưng nghị lực và khả năng nhận thức của ông đã giúp ông đạt được tầm cao của sự hiểu biết trong các lĩnh vực về tự nhiên, xã hội và đặc biệt là trong lĩnh vực văn học, nghệ thuật. Với đức tính cần cù, lòng ham muốn hiểu biết và khả năng cảm nhận tình yêu từ thiên nhiên và cuộc sống của những con người xung quanh mình, ông đã để lại cho đời sau một bức tranh xã hội một khoảng thời gian sau cách mạng tháng 8, thời kỳ xây dựng Chủ nghĩa Xã hội ở miền Bắc mà tình yêu thiên nhiên, tình yêu con người của chính bản thân ông đã cảm nhận được bằng ngòi bút nghệ thuật qua làn thơ mới .

Nhân tưởng niệm ngày ông qua đời (11/11 Canh Ngọ1990 - 11/11 Mậu dần 1998) tôi xin giới thiệu tập thơ **“Tiếng lòng”** của ông đã sáng tác trong nhiều năm với bà con anh chị em nội ngoại cùng bạn bè và những người yêu thơ của ông. Quá trình tìm hiểu và ghi chép còn nhiều sai sót, xin được sự bỏ

sung và góp ý của mọi người trong gia tộc và độc giả gần xa.

Thành phố Vũng Tàu- Ngày 29/12/1998
Nguyễn Thế Phiệt - Cháu thúc phụ

TỈNH NHỎ

Tỉnh nhỏ - Quê tôi

Vài ba dãy phố

-Ai qua đó ?

Chắc lâu nay cách trở

Chưa về thăm tỉnh nhỏ quê tôi

Hắn còn ghi nhớ chưa phai

Đất nghèo xơ xác qua thời giặc tây;

Ba mươi năm chẵn trước đây

Phong trào Xô - Viết , nơi đây tù đầy.

Đầu rơi đầu, máu chảy thay

Người kia ngã gục , người này đứng lên.

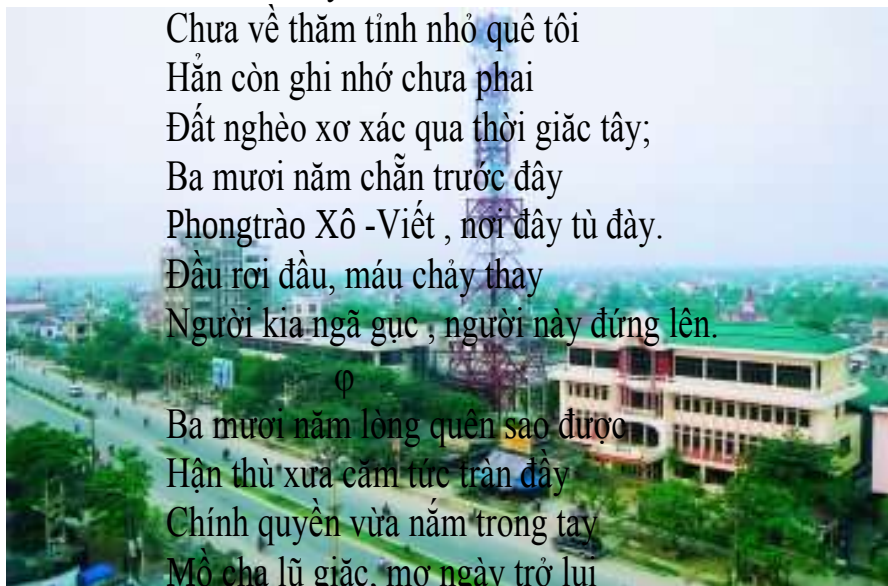
φ

Ba mươi năm lòng quên sao được

Hận thù xưa căm tức tràn đầy

Chính quyền vừa nắm trong tay

Mơ cha lũ giặc, mơ ngày trở lại

Chiến tranh tàn phá đó đây
Nhà xưa đổ nát cỏ cây hoang tàn.

φ

Ai qua đó năm năm về trước
Vết tích xưa đôi khác hẳn rồi
Phố phường sáng rực màu tươi
Nhà tranh nổi dãy tường vôi trắng đều...
Xưa phố nhỏ, dân nghèo người ít
Năm năm qua kiến thiết trường thành
Cây khô lại mọc chồi xanh
Đời xưa nghèo đói, nay lành bát cơm...
Nhà cao chen đất còn đá sỏi
Dựng xây trường mái ngói đỏ tươi
Quốc doanh hợp tác khắp nơi
Thành xưa, nay biến sân chơi bóng chuyền
Nói sao hết những điền khác trước
Hội trường cao rạp hát nhân dân
Yếu đau bệnh viện tối tân
Nông thôn thành thị sớm hôm đi về
Hoa sản xuất búa đe đua nở
Tiếng máy ngày rộn phố đều vang
Người mua bán, khách qua đường
Dừng chân đứng ngắm ngõ ngang lăm thay?
Tiếng máy chạy ra cày ra cuốc

Về nông thôn hợp tác đổi công
Khoai nhiều, lúa hạt nặng bông
Máy này phục vụ bạn cùng nông dân...

φ

Ai qua đó ? dừng chân ghé lại
Năm năm qua biến đổi khác rồi
Phố phường kẻ ngược người xuôi
Tỉnh thời nhỏ bé nhưng đời lại tươi.
Cuộc sống mới dân thời đi tới
Chế độ ta vun xới trưởng thành
Ba mươi năm Đảng đấu tranh
Năm xương đổi lấy thanh danh tình nhà
Đất này ngày trước ông cha
Minh Khai, Trần Phú xông pha lấy lòng.

9-2-1959

Thi Đài tiếng nói Việt Nam truyền thanh 22h
ngày 27-12-1959

Đăng ở tập san thơ ca số tết do ty VH TT Hà Tĩnh
phát hành

Bài ca dâng Đảng

Đảng ra đời
Khi tôi lên năm tuổi
Ngày ấy...thơ ngây bé dại.
Nào biết chi đời...

Ba mươi năm máu chảy đầu rơi
Ngọn cờ Đảng luôn rực màu chiến thắng
Từ cách mạng mùa thu tháng Tám

Tiếng lòng – Thơ Nguyễn Hữu Đàm

Đảng anh minh cứu lại giống nòi
 Tôi lớn lên vào lứa tuổi hai mươi
 Mừng đẹp nắng thu về sườn ả
 Tôi biết Đảng - Lòng nở hoa tươi thắm
 Như trong đêm bỗng chói sáng vì sao;
 Như lúa khô cạn hạn gặp mưa rào
 Cả đất nước đón xuân về bất diệt...
 Tôi lớn lên dưới hai thời cách biệt
 Đời tôi tắm khổ cực cơ hàn
 Mẹ qua quanh năm chạy vạy than van
 Kiếm mảnh áo, miếng cơm qua bữa
 Cha xuôi ngược còng lưng công nợ
 Suốt đời lo cái mặc, cái ăn
 Đời chúng tôi bước từng bước gian nan
 Áo chẳng đủ học hành lỡ dở
 Từ khi biết cảnh nhà nghèo khó
 Có Đảng về như hoa nở cầm tay
 Như triệu con tim mọc cánh chim bay
 Nhớn nhor khắp bầu trời trong sáng
 Tôi mới hiểu từ khi có Đảng
 Có bát cơm tấm áo no lành
 Có non sông rạng rỡ tươi xanh
 Có nhà máy nông trường đua mọc
 Khắp thành thị nông thôn hợp tác

Sáng bừng lên, lúa rục cánh đồng

Còn Miền Nam bắt khuấy thành đồng

Dù cay đắng trăm tầng áp bức

Vẫn tin Đảng vào ngày mai thống nhất

Đảng bên mình luôn nhắc nhở đấu tranh

-Phá tan đi ! ô nhục hoành hành

Đạp cái chết để dành quyền sống

Công ơn Đảng mệnh mông biển rộng

Dài hơn sông , cao hơn núi sánh sao bằng

Ba mươi năm trường, chiến đấu không ngừng

Đưa Tổ quốc huy hoàng sán lạn

Cảm ơn Đảng - Đảng là sao chói sáng

Triệu nghìn lần trong muôn triệu trái tim.

5-12-1959

Dự thi đài Tiếng nói Việt Nam truyền thanh đêm 3-2-1960 lúc 20h nhân kỷ niệm 30 năm ngày thành lập Đảng; Giải 3 do LHCD tỉnh tổ chức ;Đăng ở báo Hà Tĩnh số đặc biệt kỷ niệm sinh nhật Đảng.

VỀ QUÊ HƯƠNG TRẦN PHÚ

Một ngày nắng sớm ven đê
Bờ tre tiếng hát đồng quê rộn ràng
Tôi về xứ sở quê hương
Mang theo tưởng nhớ vắn vương bên mình
Nơi đây Trần Phú trưởng thành

Tiếng lòng – Thơ Nguyễn Hữu Đàm

Quê hương còn đó - gia đình còn đâu ?
 Bốn bề nương mía bãi dâu
 Dòng sông nước biếc một màu nhớ nhung
 Nhớ người chiến sĩ tiên phong
 Tôn thờ lý tưởng công nông làm đầu
 Sớm nhìn cuộc sống khổ đau
 Làm dân mất nước ngựa trâu dày vò
 Nghe lời non nước nhỏ to
 Cứu dân cứu cả cơ đồ Việt Nam!

Những ngày sóng gió nguy nan
 Ra đi chớp dật mưa ngàn tối tăm
 Súng gươm bạo lực hung tàn
 Mất ngôi ánh thép rực gan lửa hờn
 Xông pha chìm nổi cơ hàn
 Tù đầy tra tấn dã man chẳng sòn
 Một lòng thề với nước non
 Sát son với Đảng, Nước còn Dân yên...
 Máu người Cộng sản đầu tiên
 Xúng danh tổ quốc Việt Nam anh hùng
 Ngày nay về lại quê hương
 Nhớ người nhớ cảnh nương vườn năm xưa
 Thời gian phủ bụi nắng mưa
 Di tích còn lại ngôi nhà thờ không !

Rêu mờ thay sắc trắng hồng
Có Dân có Đảng ghi lòng nhớ thương
Ba mươi măm mấy đoạn trường
Bước đi Trần Phú ửng phương trời hồng
Con đường cách mạng sang sông
Tưởng người đã khuất mà lòng nhớ nhung...

25-12-1959

*Sau hoà bình Đảng và Chính phủ đã cho tu sửa lại
nhà thờ để làm lại lưu niệm về sau*

Phía Trước

Ta cứ đi
Nhìn phía trước
Ta cứ bước
Lấy đầu tranh và nghị lực
Đọ với sức đường dài
Ta cứ đi
Dù gian nguy
Ta cứ bước

Ta hãy nhìn lên phía trước
Vinh quang đón chờ ta..

15.8.1957

Tình Nam – Bắc

Tặng Ngô Đức Lộc

Anh bên tôi
Ngày hai buổi
Chúng ta cười nói
Đôi bạn Bắc- Nam
Một buổi về cơ quan
Tâm tư cuộc đời anh kể hết
Chuyện ngày ra tập kết
Đi chuyển tàu Ba Lan

Lần đầu tiên xuống Sầm Sơn
Nhìn về Nam xa tít
Hai năm nữa ta sẽ về!
Giờ đây bên kia
Quân thù dày xéo
Quê hương lửa máu
Khúc ruột héo gầy
Ngày tháng cuộn trôi
Đã hai năm rồi
Chờ hai năm rồi
Hai mùa thu qua
Hai lần lá rụng
Hai xuân nở hoa
Lòng mỗi ngày xót xa
Bắc- Nam còn chia cắt
Mẹ già luôn thăm nhắc
Trên khoé mắt lệ mờ
Và nhớ những chiều xưa
Sông Thu bồn xanh mát
Hàng dừa soi nghiêng mình đáy nước
Vút câu ca tiếng hát ân tình
Những cô nàng lứa tuổi xuân xanh
Buổi tiền đưa thẩn thờ đôi mắt...
Giờ đây trên Miền bắc kiến thiết

Anh sát cạnh chúng tôi
Xưa : tay súng bắt giặc
Nay : bút sắt sáng ngời
Năm tay cùng chiến đấu cho tương lai
Quên năm tháng vui đầu công tác
Bởi chúng ta cùng chung Tổ quốc
Tinh Bắc - Nam gắn bó đời đời ...
Miền Nam ơi! lửa rực cháy lên rồi

12/8/1956

Cùng nhau Sản xuất

Sáng nay trên luống đất
Cỏ phủ kín đường cày
Chúng tôi hí hoáy cuốc
Rát bỏng đôi bàn tay

Sương mai chưa tan hết
Đất ước sấm chưa khô
Chương trình đề tuần trước
Kế hoạch bị nằm co

Mưa to rồi gió lớn

Nước dâng ngập tràn bờ
 Có người lo đất mượn
 Đất ướn bao giờ khô?

Chúng tôi năm bảy đứa
 Có kẻ toán, thuế, nông
 Thi nhau cuộc đất vỡ
 Lòng mang nặng tình chung

Mai đây cây lên hàng
 Mơn mớn xanh khoẻ mọc
 Lòng chúng tôi rộn ràng
 Đón quả cây nặng hạt

Cây xanh tất nhờ đất
 Đất tốt nhờ bàn tay
 Có ra công mệt nhọc
 Đổi lấy bát cơm đầy

Hỡi loại cây sẽ mọc
 Có nhớ sáng này không ?
 Hoan hô cây nẩy lộc
 Nhớ công ai vun trồng.
 20/4/1957

Tiếng Đêm

Tiếng đêm nghe thì thảo
Trời sương lạnh sáng sao
Bóng đêm trùm tất cả
Hương nhạc lòng nao nao...

Đêm nay anh cùng em
Gặp nhau đây tâm sự
Chuyện chung đến chuyện riêng
Tiếng nói tràn hơi thở

Em ghé kê vai anh
Anh nép mái tóc xanh
Gió phát phơ lạnh thổi
Máu chuyển mạnh quanh mình

Em có biết chẳng anh ?
Ngày dài đêm qua nhanh
Tình quê hương mong nhớ
Nếu có em bên mình

Tiếng đêm vẫn thì thào
Sương thấm lạnh mái đầu
Lần đầu tiên gặp gỡ
Uớc hẹn mãi về sau

Đêm nay đêm ghi nhớ
Trên miền Bắc hoà bình
Tình đôi ta sao nở
để ngày tháng trôi nhanh.

27.1.1957

Vào Đôi công

I

Vào tổ mà chẳng đôi công
Khác nào có vỏ, ruột không ích gì
Vào tổ tính toán suy bì
Không vừa ý muốn một khi lợi người
Vào tổ kẻ ngược người xuôi
Khác nào sóng vỗ bè trôi mặc bè
Hay gì để tiếng cười chê
Vì chung quyền lợi bao cho về mình

Xa nhau hai chữ bất bình
Ghét nhau bỏ tổ, một mình, một ta...

II

Đêm qua vắng vắng tiếng loa
Nghe như tiếng gọi đậm đà biết bao!
Làng trên xóm dưới rộn rã
Rủ nhau nhóm họp chuyên vào đôi công
Nhà em cày cấy chưa xong
Em nghe lời chồng vì lợi ích chung
Trăng lên tỏa sáng soi đường
Một mình liệu đứng nghiêng lưng vái trời
Con đường tập thể sáng tươi
Làm nhanh làm tốt lúa khoai đầy nhà
Tổ em nhóm họp hôm qua
Nhắc nhau chăm bón tăng gia vụ mười
Kế hoạch vạch sẵn xong xuôi
Cùng nhau một ý người người thi đua
Thâm canh năng suất vụ mùa
Tổ em quyết thắng không thua tổ nào
Luá xanh tốt trện mưa rào
Có tổ sản xuất em cao lớn nhiều.

13.7.1958

Bên

tôi

Bên tôi
Tiếng nói cười
Như ngô rang dậy lửa
Đôi mắt tôi mở
Nhìn qua cửa
Nhói hào quang
Tự dung
tôi bàng hoàng
Nhìn trời, nhìn đất
Nghe đồng chí cấp phát
Gọi từng tên, từng tên
các anh các chị đi lên
Mỗi người ký ngay vào sổ...
Lòng họ vui như cờ mở
Ngày hội lớn hàng năm

Người tính chuyện làm ăn
 Thêm món tiền tiếp sức
 Và liệu còn dư dật
 Sắm thêm chiếc áo cho con
 Kẻ túng bách hơn
 Ngồi dự trù chi tiêu các khoản nợ
 Ở đây- cuộc đời tươi như hoa nở
 Trên trang sổ đỏ
 Tôi ghi chép được vài dòng
 Nhìn các anh các chị
 kể nói hàng
 Bước đi...
 chậm rãi
 Mỗi bước đi
 hồn tôi nghe tê dại
 Mỗi bước đi
 lòng trĩu nặng cuộc đời
 Các anh các chị vui cười
 Tôi nghe lao xao gió động
 Ngoài vườn nắng thu sáng
 Gian phòng rẽ làm đôi
 Một bên
 ánh sáng tươi
 Còn bên mờ bóng vách!

Đôi mắt tôi dán lên từng trang sổ gạch
 Chăm chăm từng con số tối om...
 Dướn mình lên
 tay vươn vớ trước bàn
 Không đủ sáng soi nhìn con số
 -Phích!- Lắng xuống
 Nắng rọi ngoài ngõ
 Đôi mắt tôi hoa lên...
 Mảnh trời xanh thăm dịu hiền
 Lốp mây trắng tuôn dần cuối biển
 Thuyền bè ngày đêm thác cuốn
 Vững tay chèo tay lái xông lên
 Cũng có những con thuyền
 Đi vào giữa con tim
 Ôm sóng gió dạt dào chuyển động
 Lênh đênh mặt sóng
 mặc ngày đêm run rẩy trùng triềng
 Đi giữa lòng đời
 như đi giữa lòng thuyền nghiêng
 Chập chững...mon men
 sợ hãi
 Sóng gió
 đầu nghênh
 cuối bãi

Bóng theo thuyền sóng dôi bên nhau
(Ngày ra đi cha mẹ ước ao
con tôi ngày tiến bước)
Chiều nay bao mơ ước
Chỉ là giọt nước đọng trên mi...
Mỗi lần nhớ tới như ri:
“Anh còn là cán bộ ra đi
Vì sinh nhai cuộc sống
Thì nên cầm cưa hợc...”
Chế độ ta
là vườn hoa ươm giống
Nhụy hương lành dầu vế sâu keo
Đường ta đi, nên phấn khởi tự hào
Trời đã sáng
tất ngày mai phải thắng!

*Tài chính
Hà Tĩnh 26.9.1957*

ĐỜI MỚI

Nếp nhà tranh vừa dựng
Vôi trắng in tường cao
Cổng gỗ sơn ra vào
Bên bờ đường cây mọc
Vườn sau kẻ vườn trước
Xanh đẹp màu khoai bông
Cảnh khăng khít như lòng
Đời thắm tươi thêm mãi
Gió lên rồi phơi phới
Nghe dạt rào lòng ta
Cuộc sống dâng chan hòa
Trên đường đi thẳng tới
Đỉnh tương lai chờ đợi
Ước mơ của loài người
Hạnh phúc và cuộc đời
Chờ ngày ta đi tới

Ngày lại ngày đời mới
Con số để thời gian
Tin kiến thiết hoà bình
Ngày giờ thêm mỗi khác
Đường ấm no hạnh phúc
Đếm trước ngày, tháng, năm
Lòng nhủ lòng hân hoan
Đón nhịp đời đời mới

3.5.1959

TIỀN BIỆT

Tặng Ngô Đức Lộc

Ngày mai chúc bạn lên đường
Nắm tay nhắn gửi tình thương mặn nồng
Ngày mai nước biếc trời trong
Cò bay thẳng cánh trên đồng lúa xanh
Bao nhiêu chuyện cũ trôi nhanh
Bao nhiêu mong ước trở thành là đây
Năm năm công tác hăng say
Vui đâu bằng lúc hôm nay lên đường
Bao nhiêu kỷ ức vẫn vương
Nhớ mang theo cả tình thương chốn này
Cho dù mưa nắng nhạt phai
Nhưng ta vẫn nhớ những ngày buồn vui
Cho dù lòng có ngọt bùi
Thì nay ta vẫn thẳng người bước đi
Bạn ơi mong ước hơn gì
Khi đi hoa nở ngày về nở hoa
Nam -Bắc chung hợp một nhà

Tình ta lại vẫn tình ta mặn nồng
Thanh niên chí khí hùng cường
Đấu tranh là lẽ sống còn của ta
Bạn về quê mẹ năm xưa
Tìm nhau chốn cũ...hắn chưa phai lòng
Vì ai cách trở đôi đường
Cho tình lỗi bạn, cho lòng nhớ thương.

20.9.1960

VỀ VÙNG MỎ

Ta về đây Hồng Gai- Cẩm Phả
Nơi đầu cầu xứ sở thân yêu
Nơi rộn ràng sớm sớm chiều chiều
Tiếng còi rú hoà vang theo gió

Chào vùng mỏ quê hương ta đó
Nơi ngàn năm Tổ quốc mạnh giàu
Đi chưa nhiều song đã mến yêu
Cảnh đất nước, mây trời, biển cả
Núi tiếp núi, nhà xen nhà trắng đỏ
Điện lung trời tỏa sáng thức thâu đêm

Chào các anh chị em công nhân
Từng ca kíp đi về hồi hải
Tổ quốc cần than như con cần sữa
Như máu hồng chuyển tiếp vào tim

Ta về đây không phải lần đầu tiên

Nay xa cách vẫn còn lưu luyến mãi
Hẹn cùng em một ngày anh trở lại
Tay cầm tay nhìn tận tầng than...

13.4.1964

TRÊN ĐƯỜNG XƯA

Tặng T...

Anh trở về quê
Trên đường nghiêng nắng
Gió đùa cây dai dẳng
Lòng nhẹ lâng lâng

Tiếng lòng – Thơ Nguyễn Hữu Đàm

Nắng nhiều nổi gót theo lưng
 Nên đừng hay đi tới?
 Anh tự hỏi-
 bao niềm ân ái
 Trên đường nắng rải hoa thưa
 một chiều xưa...
 Buổi ấy chiến tranh chưa chấm dứt
 Mỗi bước đi day dứt bên lòng
 Tình chúng ta cách trở đôi đường
 Đôi cuộc sống nhịp nhàng vàng ngọc
 Đôi mối tình chung yêu Tổ quốc
 Xây dựng về sau...
 Anh nghe đời ngọt ngào
 Bốc men tình nồng đượm
 Cháy nắng dưới sắc cờ đỏ thắm
 Thời đại đang vươn lên
 Nghĩ gì em? tình mất còn;
 Buồn gì em? trăng tròn khuyết...
 Và từ ấy, tin anh đi biên biệt
 Thời gian không đợi chờ
 Ngày một cách xa...
 Chiều nay anh qua ngõ
 Tưởng chừng thấu rõ nỗi lòng em
 Mỗi nhịp đời ,

từng hơi thở đi lên
Mỗi bước đi
tim cùng nhịp bước
Mỗi xuân đến
cây xanh càng nảy lộc
Là những ngày nước mắt thấm tóc xanh...

*

* *

Gió ngừng động trên cành
Nắng chiều vàng vàng nhạt
Trách chi nhau chuyện trước
Tiếc gì
đôi bước
đã cách sông...

Ngày 10.9.1957

Thứ bảy

Tặng bác Chuyên

...Trưa nay giấc ngủ đang nồng
Thấy em ra cửa đứng trông anh về
Trên đường quê
Gió chiều lộng mát
Đường dù dài
có một
vẫn thấy vui.
Xe căng rồi
chiều nay
...thứ bảy
Em ơi !...

1957

Xuân về

Xuân về trong ánh vàng tươi
Cỏ cây khoe sắc , sáng ngời xuân sang
Ta đi trong ánh nắng vàng
Bước đi mỗi bước xóm làng êm vui
Đường xa bao quản núi đồi
Xuân về tươi thắm cuộc đời ta vui

Hương Khê -25.01.1960

NHÌN SANG

Tặng những người bên kia giới tuyến

Một mùa xuân nắng ấm
Con đứng bên này sông
Xa rời tay mẹ ấm
Lòng nhớ xao xuyến lòng!
Trải mấy mùa xuân qua
Nước dòng sông chạy mạnh
Mấy mùa xuân nở hoa
Lòng cô đơn hiu quạnh
Dòng sông không giới tuyến
Ai bắc nhịp cầu qua?
Chuyến đò ngang qua bến

Con lặng nhìn xót xa...
Qua sông cầu liền nhịp
Cầu ở trái tim ta
Nhớ mẹ lòng tha thiết
Ngày không chuyển đồ qua!
Đời gần mẹ tươi đẹp
Con yêu của mẹ già
Có bàn tay ôm ấp
Có nụ cười nở hoa
Những ngày trong giai khổ
Niềm vui sướng chan hòa
Nay đôi bờ cách trở
Tình thương nhớ lệ nhòa
Dù cô đơn trống trải
Nhưng vẫn một lòng son
Dù nắng mưa dầm dãi
Tình mẫu tử vuông tròn.
Chiều nay trên bến vắng
Biết bao kẻ như con
Đứng bên bờ im lặng
Lửa bốc cháy tâm hồn...

3.3.1959

đi

Ô hay ! cái nghiệp chân không
Đi đâu cũng vấp núi sông cách đường
Ngày đi đêm dạ vẫn vương
Núi sông thì núi - đường trường ta đi !

Hương Khê
23.01.1960

NGƯỜI ĐI

Nắng reo ngoài ngõ
Xóm thôn vui mừng mở cửa
Đón hạnh phúc, đón cuộc đời
Vui như mở cờ khắp nơi...

Cách mạng về
dưới vườn hoa chế độ

Người vì Đảng vì dân
Không chút ngại ngần
Lúc buồn vui
Lớn lên theo cách mạng

Bỗng một sáng
trời bụi mù
Cuốn người đi theo gió lốc
Bên lề đường gót chân thoăn thoắt
Người đi không nói nửa lời
Vợ con nheo nhóc
Quên gói nắm cơm chiều
Đưa con sau nhìn theo
Hắn run run hai đầu gối
- cha đi giờ đến tối
Đã tới nơi chưa
và đi đến bao giờ ?
tôi gặp người sớm mùa thu nắng đẹp
chân lê không dép
Đầu nón - tay mang
Chiếc bị lác quàng
Gói theo sau hai bộ đồ nâu vá
Bước chân đi hối hả
Có bàn tay sắt đuổi theo sau

Ngoái cổ nhìn tôi
 Chớp mắt hồi lâu
 Cả hai không nói
 Đôi tim nhói
 Bức lời chào vĩnh biệt từ đây
 Người đi đâu biết có ngày
 Biết đi gian khổ cuộc đời dài lâu
 Cho đến thu sau
 Bỗng một ngày ánh sáng lọt qua cửa sổ
 Khi được tin người không còn nữa
 Tôi thẩn thờ nhìn tận trời xanh
 Đám mây mù dần tan...
 Bao nhiêu kẻ sống còn?
 Người nằm im hơi thở;
 Kẻ đi và người ở
 cảnh cùng chung phận số niềm oan
 Vợ người đâu còn?
 Đứa con cô vất vả
 Lúc nhớ người nước mắt chảy quanh mi
 Khóc đến khi
 mặt trời hé sáng...
 Một đêm trong xóm vắng
 Có tiếng nước nổ xót xa:
 - Bao nhiêu đồng chí Đảng ta

Đã hy sinh thảm họa
Đồng chí bí thư kẻ
Có nhắc đến tên người
Bao tâm lòng thương nhớ ngậm ngùi
Khi đứng lên minh oan cho các đồng chí.

Ngoài trời ánh sao tỏ
Chiều vào trong hơi thở đưa con người
Đêm khuya nằm yên
giấc ngủ trên nôi...

Tháng 8.1956

HỘP SỮA

Hộp sữa nhãn xanh viền nổi trắng
Đồn rằng loại mới- sữa Liên Xô
Xổn xang kẻ “séc” người thăm hỏi
Mau kịp ra mua kéo hết giờ
Tôi kẻ con thơ với mẹ già
Thấy người liên tưởng đến thân ta
Tháng ngày mưa nắng vai công tác
Ao ước thêm mơ...hộp sữa bò.
Bao năn dong ruồi mỗi đường đi
Ghé mắt bay theo gió bụi mờ
Không vết lữ hành trên biển cát
Một chiều cuối bến đứng chờ vớ
Mẹ ơi ! con biết mẹ ngày mai
Nhắm mắt buông tay lòng chẳng vui
Trợn kiếp vì con đời khổ cực
Chưa ngày hưởng chút sữa như ai
Con ơi ! đừng khóc rộn lòng cha
Đem mẹ con đi dài nắng mưa

Vắt vả tắm thân đầy túi sữa
Dành cho con bú sớm cùng trưa
Cha đi năm tháng chưa ngày về
Việc nước tình nhà nặng cả hai
Nghe mạch suối đời tuôn róc rách
Qua hồi bốc cháy, lửa bùng tai.
Con đừng khóc nữa để cha vui
non nước tương lai ánh sáng tươi
Dòng thác gặp ghềng sông uốn khúc
Đời ta có lúc nuốt thêm hơi...

*Tài chính
Hà tĩnh 28.9.1957*

Nhớ Thương

Kính nhớ hương hồn Thân sinh

Mỗi đêm nằm gác tay qua trán
Nhớ đến cha bóng dáng lại về
Ngày nào cha mới tử tề
Trên đồi sỏi đá tay cha vun trồng
Một tay cha xẻ phăng mái núi
Mấy mươi năm lập trại vun cây
Mồ hôi đổ xuống bao ngày
Cho cây xanh tốt quả sai nặng cành
Cau tươi, khoai sắn tốt xanh
Chè thơm hương vị nặng tình công cha
Ngày thêm tuổi yếu sức già
Cây chuyển mạch máu vào ra nuôi người
Phút vĩnh biệt mặt cha từ đó
Tin chiều qua đã chết bên vườn
Một tin buồn đau xót đàn con
Như lửa cháy vào lòng từng giây phút
Cha đã chết trời ơi - đã chết
Nỗi nhớ thương đau xót bởi bởi...
Tuổi cha tuy đã già rồi
Sức còn dai dèo

Sống một đời gian khổ nuôi con
 Nay gái trai giờ đã lớn khôn
 Ra cửa nhà đầy đủ
 Những tưởng cha
 sống mười lăm năm chi nữa
 Cháu thêm đàn - xã hội đổi thay
 Bảy mươi một năm dày
 Qua hai thời đại
 Cảnh tôi tám phu phen từng trải
 Suốt tám mươi năm đô hộ hãi hùng
 Một đời cha sống thường dân
 Đau khổ nhục chất chen đầu cổ...
 Anh sáng cách mạng về
 Mất mở nên tỏ
 Nghiêng đôi mày trông rõ tương lai
 Cầm nặng râu ngày một buông dài
 Lòng vui sướng như chàng trai trẻ
 Tám chín năm trường kỳ khói lửa
 Con dân công phục vụ
 Người bộ đội kẻ hậu phương
 Một lòng tin thắng lợi cuối cùng
 Sau ba năm hoà bình lập lại
 Cảnh tuổi già vườn trại chăm lo
 “Tay nuôi thân

đôi thì đầu gối phải bò”
 Ấy khẩu hiệu cần cù quý báu
 Cha làm gương cho con cháu noi theo
 Và đến khi tắt thở
 Vẫn triêng gáng kê đầu
 Yên giấc ngủ sau một chiều sản xuất.
 Cảnh đón đau khi người cha đã mất
 Để nhớ thương con cháu không đành lòng
 Hờ cha ! Người chết nhẹ tựa lông hồng
 Không trăng trời được một lời lần cuối
 Chiều nay đây gió thổi
 Mây bay biếc rõ trời xanh
 Một đàn chim cất cánh tung hoành
 Một cuộc sống bùng bùng nổi dậy
 Thì cha đã ngàn năm giấc ngủ
 Trên đỉnh đồi trông rõ xóm thôn
 Cảnh gia đình làng mạc sớm hôm
 Đàn con cháu quây quần vui vẻ
 Đêm thanh vắng trăng sao sáng tỏ
 Ngày hội hè chợ búa đều phiên
 Thoáng nghe tiếng gió tiếng chim
 Chúng con ngỡ cha về thăm hỏi
 Tuổi già gót chân chưa mỏi
 Bước phẳng phẳng trong đêm tối

Cha đi dễ nhớ dễ thương
Chiều nay đốt nén hương thơm tỏa lòng
Thương cha nguyện để vào lòng
Nhớ cha con cháu cúi dâng nghiêng mình
Mấy lời vĩnh viễn lòng thành
Đất đen phủ kín thân hình ngàn năm.

4.09.1957

BÊN KIA MÙA

Ngược xuôi bên bờ sông
Qua nhiều uất khúc
Từ ngày tôi xuôi ngược
Đã mấy tháng trời
Những khi
 Đồng lúa xanh tươi
 Khi đậu còn vun xới
 Khoai còn nhỏ cũ
Đến nay
 Lúa đã chín rồi
 Mùa tới nơi
 Rồi mùa lại hết

Luống cày đã lên màu mới đất
 Đồng nhộn nhịp sớm hôm
 Thoáng nghe xa tiếng hát vang đồn
 Khúc ca mừng ngày mùa thắng lợi
 Cố ra công cho vụ mùa sắp tới
 Thu hoạch thắng trăm phần
 Nơi nơi quân dân
 Thi đua sản xuất
 Thi đua giết giặc
 Tiết kiệm lập công
 Mà sao ! lòng tôi cứ đứng đưng
 Ngày tháng
 bâng khuâng
 đợi chờ
 lặng lẽ
 Nỗi nhớ thương người vợ trẻ
 Chưa tháng ngày ổn định buổi mừng vui
 Ngày thêm dài lại tháng bùi ngùi
 Nỗi niềm ai biết cho người chiến chinh ?
 Sắp xa rồi
 Lại lên đường tiến bước
 Buổi chiến tranh.....

10.08.1952

ĐÊM NAY

Đêm nay trên bờ sông
Anh buồn, anh đứng
Anh lặng, anh trông
Nước cuốn xuôi dòng
Nhấp nhô gợn sóng điểm vàng ánh sao
Tự dưng... buồn nhớ nơi nào
Phương trời khói lửa đêm nào sừng vang
Vui mừng bộ đội hiên ngang
Đánh tan đôi giặc về làng dạo chơi
Đêm nay, đêm khác rồi
Đêm ở vùng tự do
Trên bờ sông đẹp
Rộn rịp tiếng hò
Nghe mà thanh thót

Nghĩ càng nên nhớ.....
Đêm nay tiếng hát thiết tha
Nhìn dòng sông nhớ bến con đò chờ trăng....
Đêm nay trên bờ sông
Anh buồn anh đứng
Anh lặng anh trông....

27.05.1952

Mai Sơn...

Tặng V.

Mười năm sau
Tình cờ - anh gặp lại em ;
Mười năm cách biệt mặt nhau
Hôm nay lại gặp
Bốn mắt nhìn nhau
 trong giây phút
không nói nên lời
Ngày ấychúng ta yêu nhau
 nào ai tính chuyện đường dài
Những tưởng tháng năm gần gũi
Em đương độ hoa xuân thắm nở

Tóc cài chồm xóa ngang vai
Và những lời ước hẹn hôm mai
Cũng vừa lúc anh lên đường theo nhiệm vụ

—
— —

Tám chín năm trong khói lửa
Thời gian ngày một mỗi mòn
Mỗi tình gắn bó keo sơn
Chúng ta đành dang dở.....

—
— —

“ Bóng vẫn xé, trắng vẫn tàn, hoa vẫn úa”
Mười năm sau gặp lại
vẫn nụ cười xưa
Chúng ta ngồi dưới ánh nắng trưa
Nghe gió gọi tình xưa nghĩa cũ
Mỗi ký ức nén chìm từng hơi thở
Em run run giọng nói mất bình thường
“... Ngày ấy... em nào đã biết yêu đương

Mất chưa thấy tầm xa thấu rộng ...”
Mỗi lời nói mà sao lòng xúc động
Gặp lại đây ta đã hiểu nhau nhiều.
Và - ngày nay trong tình bạn - xưa tình yêu
Anh vẫn giữ trọn lời em ghi nhớ
“....Mai sau, con chúng ta
 thành đôi
 phải lứa
Nỡ lòng nào
 quên từ thuở mẹ cha...!

Viết tháng 9.1958 ,
chữa 11.1960

LÊN CAO

Tầng ba-lên xuống ba tầng
Đi thi lưu luyến , ở chừng không yên
Ở đâu tầng một đã quen
Sớm chiều ăn học nối liền đường đi
Ở đây mong ước hơn gì
Học tập cuối khóa , chuyển đi một lần
Ở đây có độ mấy tuần
Chuyển đi chuyển lại thêm phiền anh em
Đi lên sửa soạn đi lên
Ngày ngày kêu gọi như kèn thúc quân
-Vâng ! dù di chuyển mấy lần
Tuân lệnh tổ chức cấp trên thi hành
Ở đây đâu phải ý mình
Còn có chi, tổ học hành bên nhau

Lên cao, bước nữa lên cao !
Còn nghe gió thổi lao xao mái trường.

7.6.1964

đặt tên con

Mẹ cha thường nhắc tới
Niềm ước ao giản dị nào hơn
Sinh con- con gái - vừa tròn
Bốn con - hai cha mẹ !
Sinh con vào lúc chiến tranh chống Mỹ
Tiếng đạn bom phản lực xé trời
Những “con ma” và “thần sấm” đêm ngày

Giei rắc tang tóc xuống hai miền Nam-Bắc
Cha đặt tên con vào những đêm trường thao thức
Tên gì đây- chống Mỹ và quyết tâm
Cả hai miền đang đương rục lửa hờn căm
Nung sức mạnh đánh tan đầu đế quốc Mỹ
Mai sau con lớn lên suy nghĩ
Có phải “Ánh Kim” là chớp lóe sáng ngời
Và nếu “Ánh Kim” là tên của con người
Thì con hãy giữ trọn đời trong trắng.

16.3.1965

+Con mẹ: *Phản lực F114*

+Thần sám : *Phản lực F105*

TIỀN CON LÊN ĐƯỜNG

Mến tặng thầy cô và các bạn giáo viên dạy nghề
Vinh

—

Ngày con lên ba tuổi
Bố cùng con dạo chơi
Ngồi trên xe con hỏi
-Bố ơi ! phố đâu rồi?
Phố còn xa chưa tới
Đây dòng nước Tam Soa

Qua khỏi phà Linh Cảm
 Đến thị trấn quê nhà
 Gặp người quen con hỏi
 Thấy người lạ con chào
 Bà quán hàng vẫy gọi
 Con thưa, dạ ngọt ngào...
 -Ồi bé ngoan đáo để
 Cho cam ngọt chín vàng
 Cầm trong tay bé nhỏ
 Con sung sướng ngỡ ngàng
 Lớn dần lên năm tháng
 Dưới mái trường thân yêu
 Thầy cô thương, bạn mến
 Con càng lớn lên nhiều...
 Sáng nay bố tiễn con
 Hòa mình cùng đoàn quân
 Mũ vàng sao lấp lánh
 Lòng nặng tình nước non
 Nhớ thương con một lẽ
 Càng quý bạn con nhiều
 Nỗi lòng càng mến yêu
 Người ra đi kẻ ở
 Câu thơ xưa ai đó ?
 Giục giã rộn lòng ta

Khi đất nước quê nhà
Lặng vắng ma bóng giặc
Ôi tình yêu Tổ quốc
Ta hát lại bài ca
Khúc chiến thắng Đồng Đa
Sóng Bạch Đằng nổi dậy
Ngày mai con về lại
Đi dưới mái trường xưa
Tỏa sân bóng đợi chờ
Bạn bè người mỗi ngã
Và các con lúc đó
Đã hát trọn bài ca.

Vinh 19.9.1978

Kể Chuyện

BỘ TRANH MỸ NGHỆ

Miền Nam vừa giải phóng
Ba ở trong nam ra
Mang về quê món quà
Một bộ tranh mỹ nghệ
Và ông tôi từ đó
Treo lên giữa vách nhà
Bà con ai vào ra
Cũng tóm tắt khen đẹp
Bốn cô nàng nhảy nhót
Uyển chuyển dáng mượt mà
Trong như những tiên nga

Xuống trần gian đàn hát
 Càng trong càng đẹp mắt
 Mỗi khi nhìn đến tranh
 Buồn giận cũng hoá lành
 Bởi tài nghệ lôi cuốn ...
 Bỗng bộ tranh vụt biến
 Nào chẳng biết ai hay
 Tranh không cánh mà bay
 Lên trời xanh mắt hút
 Bà tôi bèn sốt ruột
 Ngồi than vắn thở dài
 Kẻ trộm chúng cao tay
 Bên ni hay bên nứa
 Có ai vô mô đó
 Tiếc của bà lại buồn
 “Đô-la” là Đô -la
 Xòn la la la xòn
 Tranh đã đi đường tắt
 Bay tít tận chân trời
 Tranh đã đi lâu rồi
 “Tiếng còn lại để đó”
 Đêm nằm càng nghe rõ
 Tiếng nhạc nổi trong tranh
 Réo rất mãi trong mình

“Đô- là “ là đô- la !
Hồi lũ quân trộm cướp
Chúng mày tưởng tình khôn
Ăn vụng khéo chùi mồm
Vẫn nguyên hình lộ rõ
Đã nguyên hình lộ rõ

Huệ Chi- 7.1985

Khúc Nhạc Xuân

Đêm nay vừa tiết xuân sang
Nằm nghe tiếng nhạc rộn ràng nhà bên
Lời ca gọi nhớ nỗi niềm
Một thời xa vắng ...thời còn thanh xuân
Biết bao mộng ước sẵn tình
Gửi theo mây gió-hỏi còn nữa đâu?
Mà nay tóc đã bạc đầu
Sực như cuộc sống tình yêu ngày nào

16/1.

Mậu Tý

(Nhân nghe tiếng đài cassette trong một đám cưới

)

Nhìn ảnh cháu

Cao Sơn chuẩn bị bước lên xe
Đôi mắt chăm chăm nhìn ông xa
Nơi ấy... mong chờ tay vẫy gọi
Về thăm quê mẹ với quê cha

4.4.1988

Ngày Cao Sơn 16 tháng tuổi

TIẾNG TÀU XA

Đêm nằm nghe tiếng tàu xa
Ngỡ con mình đã về qua đất mình
Mẹ cha thâm nghĩ đình ninh
Sáng mai con đã về Vinh xuống tàu.....

Một đời cha mẹ xa nhau
Lưu ly công tác trước sau nửa đời
Nuôi con khôn lớn nên người
Bao phen no đói ngọt bùi sản khoai

Bây giờ con ở xa xôi
Đêm nằm cha mẹ bồi hồi nhớ con
Tiếng tàu vang dội dập dồn
Bâng khuâng lắng đọng nỗi buồn quạnh hiu

Những ngày cuối năm giáp tý
31/12/1984

THƯ GỬI CHÁU

Nhớ ngày ông sắp về quê nội
Ông cháu cùng chung chụp tấm hình
Hương nhovn miệng cười Thu ngậm kẹo
Giờ đây chắc đã lớn khôn xinh
Giờ đây cháu đã lớn khôn xinh
Đã bước vào đời một học sinh
Có khóc đòi quà vôi vĩnh mẹ
Ba lườm đôi mắt nín làm thỉnh?
Hương nay đã học lớp hai rồi
Thu học vỡ lòng thua kém ai?
Sự nghiệp tương lai còn đợi đó
Ai mà chăm chỉ mới nên tài

Ông bà nội ngoại nay già cả
Đã bước chân đi giữa “vùng đời”
Tăm tối mịt mù nghèo kiến thức
Chưa làm tích sự được như ai
Tương lai gửi gắm vào con cháu
Dấn mạnh tay lên một mái chèo
Kiến thức mạnh hơn cơn gió bão
Đẩy thuyền trên sóng vút lên cao

8/4/1988

VƯỜN XƯA

*Kính dâng hương hồn người anh cả
sống trọn đời với tài năng và đức độ .*

Mỗi lần về lại chốn vườn xưa
Cảnh cũ băng khuâng tuổi ấu thơ
Ta lớn lên rồi người mỗi ngả
Giờ đây về lại cảnh bơ phờ

Mấy gian nhà lá thuở đời can
Để lại cháu con đã cách tân
Mái ngói rêu phong còn đậm bóng
Người anh tài nghệ nay đâu còn?

Lòng ta man mác nỗi niềm xưa
Cảnh sống vui vầy với mẹ cha
No đói quanh năm cùng nhẩn nhục
Cháo rau, khoai sắn với dưa cà...

Hôm nay ngày giỗ người anh cả
Vắng bóng anh đi đã một năm
Nhà vắng buồn tanh hương khói lạnh
Vườn xưa lối cũ cảnh âm thầm.

20/3 a.l
năm Mậu thìn -1988

Ngoài giờ công việc

Tặng Hữu Đàm

(Lê Duy Phương là một bạn trẻ vừa tốt nghiệp trường đại học Kinh tế tài chính ra công tác. Lần đầu tiên gặp nhau, anh viết tặng bài này)

Nhớ buổi đầu tiên- buổi nào anh nhỉ?
Tôi chào anh ngập ngừng - đồng chí
Và hỏi quê hương ; giản dị hiền lành
Cùng nơi Trần Phú sinh thành
Mảnh đất anh hùng chói lọi

Anh nhìn tôi không nói
 Chỉ cười như luồng gió bay qua
 Như giọng thơ anh ám áp quê nhà
 Khi buồn vui - lúc trầm bổng
 “Dâng Đảng bài ca” xây bao ước mộng
 “Triệu nghìn lần trong triệu trái tim”
 “Tinh nhỏ quê tôi” ai đến ai tìm
 Đã tan tác quân thù đội phá
 Ngày mai sẽ dựng lên tất cả
 Hiền lành và đẹp đẽ hơn xưa
 Anh ơi! đừng quên những phút bây giờ
 Những phút sống bằng tình, bằng nghĩa
 Bằng những câu thơ ân tình thấm thía
 Ai sẽ hiểu mình như mình hiểu mình đây?
 Và, cũng đừng quên những phút hôm nay
 Buổi kháng chiến toàn dân chống Mỹ
 Làn dờ lại từng trang nhật ký
 Những ngày chống Pháp năm xưa
 Hành quân đầu quân nắng mưa
 Đầu quên đường dài gian khổ
 Cả những mối tình ...dang dở
 “Trên đường xưa” ai biết ai ngờ?
 Chuyện đời “Ngang trái” bây giờ còn đâu?
 Hôm nay ta lại bên nhau

Vì thơ có lúc thức thâu đêm dài.
Bao hôm rồi
ngoài giờ công việc
Những phút nghỉ ngơi
Ngọn đèn ánh thức cùng tôi
Câu thơ làm bạn kết đôi tâm tình
Chuyện đời ai bảo bình sinh
Gặp nhau kẻ cũng vô tình mà thôi
Chắc là từ thuở trong nôi
Anh em ta được nghe lời mẹ ru
Thấm vào xương máu hồn thơ
Nên vừa mới gặp ngỡ là quen lâu
Thơ tôi chỉ có vài câu
Ý tuy nông cạn nhưng sâu nghĩa tình...

11.1965

Lê Duy Phương